

Nr 322.

Av herr **Magnusson** i Skövde, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 92, angående anslag till en odlingsorganisation.*

I Kungl. Maj:ts proposition nr 92 föreslås inrättande av odlingsnämnder inom varje landskommun, oavsett kommunernas storlek. Medan i Norrland och Dalarna kommunerna nästan undantagslöst äro så vidsträckta, att en odlingsnämnd lämpligen bör tillsättas i varje socken och får ett ofta mer än tillräckligt verksamhetsfält, är förhållandet rakt motsatt på många platser i övriga delar av vårt land. Invånarantalet utgör ofta blott ett eller annat hundratal, kommunernas areal är också i förhållande till folkmängden betydligt mindre än i Nord-Sverige och tillgången på odlingsmark ävenledes mindre och i fråga om de tätast bebyggda orterna givetvis rätt obetydlig. Att sådana små kommuner skola ensamma utse en avlönad odlingsnämnd, synes mig olämpligt och föranleda onödiga kostnader. Därtill kommer att i småkommunerna nämnderna vid sitt arbete komma att i väsentlig mån handlägga ärenden, som beröra nära grannar eller på annat sätt närstående, vilket kan menligt inverka på nämndens auktoritet och möjlighet till personlig påverkan, vilka olägenheter i sin mån bortfalla, om områdena för nämndens verksamhet göras större. Det synes mig därför ur flera synpunkter förmånligt och riktigt, om i här berörda fall områdena för nämndernas tillsättande och verksamhet vidgas, och synes en utsträckning till pastoratet därvid ligga nära till hands. De större socknarna utgöra vanligen ett pastorat; där flera socknar äro sammanslutna till ett, äro dessa ofta icke större än att nämnden utan olägenhet kan fylla sin uppgift inom hela detta område. Äro socknarna inom pastoratet av det omfång, att de ej lämpligen böra förenas om en nämnd, bör det givetvis lämnas dem öppet att utse var sin.

I fall, där två eller flera socknar förenat sig om en nämnd, bör givetvis varje socken ha minst en representant och i fall, där sammanslutningen består av tvenne socknar, den större välja två representanter i nämnden.

Organisationen bör utsträckas även till städer och köpingar. Livsmedelsnämnderna ha i de flesta fall ej sådan sammansättning, att de lämpligen kunna utöva odlingsnämndens funktioner. Med den livliga inkorporering, som under de senaste åren ägt rum, har under städerna lagts betydande områden ren jordbruksbygd med icke så få odlingsmarker, som på grund av sitt ur kommunikations- och avsättningsynpunkt gynnsamma läge givetvis böra komma under odling. Ävenså påträffas vanhävdad jord kanske oftare i städernas och de större samhällenas närhet än längre ut, enär jord, som ligger under tomtspekulation, ofta vanhävdas. Dessutom finnes för odlingsnämnderna inom städer och liknande samhällen en betydande arbetsuppgift i att söka genomföra ett bättre tillvaratagande av gödseln, som nu i dessa samhällen i oerhörd grad förstöres och vanvårdas. Den uppgiften, allt för länge obeaktad, förtjänar verkligen att på allvar upptagas till lösning och skall måhända av odlingsnämnderna kunna i någon mån främjas.

På grund av det anförda tillåter jag mig därför föreslå,

att riksdagen för sin del måtte uttala sig för sådan ändring beträffande i Kungl. Maj:ts proposition nr 92 föreslagna odlingsnämnder, att mindre till varandra gränsande socknar, lämpligen hela pastorat, välja en gemensam odlingsnämnd, varvid varje socken väljer minst en ledamot, att, där två socknar gemensamt välja nämnd, den större kommunen väljer tvenne ledamöter, så att antalet ledamöter i nämnden blir minst tre, att städer och köpingar även skola utse odlingsnämnder samt att nämnderna erhålla en tilläggsersättning av 10 kronor per har nyodlad jord.

Stockholm den 1 mars 1918.

Karl Magnusson
i Skövde.